

Mötesbok: KSHU (2026-09-01)

Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

Datum: 2026-09-01

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Kommentar:

Dagordning

Omvärldsbevakning nationellt/utblick

24/26 Information: EU:s Circular Economy Act

3

Omvärldsbevakning lokalt/inblick

25/26 Information: Policy för cirkulär ekonomi

4

26/26 Information: Umeå Eco Industrial Park - nuläge och förutsättningar för framtiden

5

27/26 Information: ABC ekonomiska förening samt Byggåterbruket

6

Ärenden

28/26 Arbetsformer och uppdrag för Umeå kommuns klimatråd

7

Avslutande dialog

29/26 KSHU Avslutande dialog 2026-09-01

36

Tjänsteskrivelse

2026-08-24

Kommunstyrelsens
hållbarhetsutskott

Diariennr: KS-2026/00816

Information: EU:s Circular Economy Act

Förslag till beslut

Hållbarhetsutskottet beslutar

Att utskottet har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Det pågår ett arbete inom EU att ta fram ny lagstiftning för att öka graden av återvunnet material. Gölin Carina Christiansen från North Sweden European Office ger en bakgrund och beskriver arbetet hittills för att försöka påverka innehållet i akten. Hon gör en bedömning om vad akten kan komma att fokusera på och beskriver varför det kan vara extra viktigt för norra Sverige att påverka de kommande förhandlingarna.

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-08-26

Kommunstyrelsens
hållbarhetsutskott

Diariennr: KS-2026/00824

Information: Policy för cirkulär ekonomi

Förslag till beslut

Hållbarhetsutskottet beslutar

Att utskottet har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Ambitionen är att inom kort gå ut med en intern remiss gällande en policy för cirkulär ekonomi. Cirkularitet är ett av fokusområden i program för klimatneutralitet.

Vid sammanträdet presenterar Henny Farebo, Strategisk utveckling, ett tidigt utkast.

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-08-26

Kommunstyrelsens
hållbarhetsutskott

Diariennr: KS-2026/00823

Information: Umeå Eco Industrial Park - nuläge och förutsättningar för framtiden

Förslag till beslut

Hållbarhetsutskottet beslutar

Att utskottet har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Umeå Eco Industrial Park utvecklar förutsättningar för företag att dela resurser, energi och materialflöden. Målet är att öka resurseffektiviteten och skapa affärsmöjligheter som bidrar till den cirkulära omställningen.

Jörgen Aronsson, Umeå Deponi och Johan Sjöström, MEX informerar om nuläge och förutsättningar för framtiden.

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-08-26

Kommunstyrelsens
hållbarhetsutskott

Diariennr: KS-2026/00825

Information: ABC ekonomiska förening samt Byggåterbruket

Förslag till beslut

Hållbarhetsutskottet beslutar

Att utskottet har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

ABC Umeå är en ekonomisk förening och ett kunskapskluster där 25 medlemmar, partners och samarbetspartners från hela byggsektorn tillsammans tar ett krafttag för att skapa en mer cirkulär och hållbar framtid.

Ordförande Christoffer Jonsson presenterar arbetet som sker. Deltar gör även Emelie Johansson för att ge en statusrapport om Byggåterbrukets verksamhet.

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-08-19

Kommunstyrelsens
hållbarhetsutskott

Diariennr: KS-2026/00806

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Förslag till beslut

Att Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott rekommenderar Kommunstyrelsen att fastställa uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Ärendebeskrivning

I Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2026, Program för Klimatneutrala Umeå 2040, beslutade kommunfullmäktige att: "För att bistå i utveckling och utvärdering av klimatarbetet inrättas ett klimatråd som arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. Rådet ska konstruktivt bidra till Umeås inriktningsmål och program för klimat, och kan bestå av forskare från Umeå universitet och SLU."

Strategisk utveckling, Stadsledningskontoret fick uppdraget och har i handläggningen haft kontinuerlig dialog med bl.a. Umeå universitet och SLU, vilka tog fram en omvärldsanalys om klimatråd, och med Enheten för samordning och styrning. Arbetet har resulterat i ett förslag till uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd inkl. budget och årshjul.

Beslutsunderlag

2026-08-11 Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd, förslag

Bilaga 1 Omvärldsanalys klimatråd som stöd i Umeås omställning, Umeå universitet

Bilaga 2 Årshjul för Umeå kommuns klimatråd, 2026-08-11

Bilaga 3 Ytterligare detaljer om sammansättning, former och arvodering, 2026-08-11

Beredningsansvariga

Anna Sandström Emmelin
Annika Myrén

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00806

Beslutet ska skickas till

Anna Sandström Emmelin

Annika Myrén

Anna Sandström Emmelin
utvecklingsstrateg

Annika Myrén
utvecklingsstrateg

Rapport
Klimatneutrala Umeå 2030
Lokalförsörjningsenheten
090-786 50 00
Dnr FS 1.6.1-2121-21

UMEÅ UNIVERSITET

240304
Sid 1 (17)

Omvärldsanalys: klimatråd som stöd i Umeås omställning

4 mars 2024

Lokalförsörjningsenheten Umeå universitet

I samarbete med forskargruppen knuten till projektet
Klimatneutrala Umeå FS 2021/2121

Innehåll

1.	Bakgrund.....	3
1.1	Syfte och frågeställningar	3
1.2	Metod	4
2.	Klimatpolitiska råd eller motsvarande	4
2.1	Nationella klimatpolitiska rådet.....	4
2.2	Lunds klimatpolitiska råd	5
2.3	Göteborgs stads klimatråd	6
2.4	Forskarråd för Västra Götalands klimatomställning	8
2.5	Växjö klimatråd	9
2.6	Andra nätverk och föreningar med liknande syfte och organisering	9
2.6.1	Uppsala klimatprotokoll.....	9
2.6.2	Malmö stad: Tillväxtkommission.....	11
2.6.3	Övriga	11
3.	Resultat	12
4.	Slutsatser	13
5.	Förslag på klimatråd i Umeå	14
	Referenslista	16

1. Bakgrund

Umeå kommun har ambitionen att bli en klimatneutral stad år 2030 och en klimatneutral kommun år 2040 (Umeå kommun 2020). Umeå är en av EU:s utvalda 112 städer, NetZeroCities, och har ett klimatkontrakt, Klimatkontrakt 2030, med det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities, som en av 23 svenska städer.

För att genomföra klimatomställning har Umeå kommun genom projektet Klimatneutrala Umeå 2030 tagit fram en *klimatfärdplan* för organisationer och verksamheter i offentlig sektor, näringsliv, civilsamhälle och akademi. Klimatfärdplanen fungerar både som en sammanställning av vad som behöver göras för att minska klimatutsläppen och som en plattform för samverkan mellan de anslutna aktörerna. Genom *Klimatkontrakt 2030* ges Umeå också möjlighet att samverka med de övriga 22 svenska städerna inom Viable Cities samt de myndigheter som undertecknat klimatkontrakt för att påskynda omställningen, exempelvis Trafikverket, Tillväxtverket och Naturvårdsverket.

Inom projektet Klimatneutrala Umeå 2030 samverkar Umeå kommun med Umeå universitet, Sveriges lantbruksuniversitetet, RISE, Umeå Energi och Coompanion Västerbotten. Syftet är att utveckla nya former för samverkan med sikte på att påskynda klimatomställningen och minska utsläppen. Projektet finansieras av Vinnova, Formas och Energimyndigheten genom Viable Cities och pågår under perioden 2021 till och med 2030. Samverkan inom Klimatneutrala Umeå är också ett fokusområde i det strategiska partnerskap som tagits fram mellan Umeå kommun och Umeå universitet.

Ett mål inom arbetspaket 2 (AP2) i Klimatneutrala Umeå 2030-projektet är att ta fram ett förslag på metod för vetenskaplig utvärdering av kommunens klimatpolitik som också kan implementeras. Metoden är tänkt att finnas kvar efter projektets slut. Vidare ska ett förslag på kunskapshöjande moment i omställningsarbetet utarbetas.

Som grund för ett förslag har Umeå universitet i samverkan med SLU genomfört denna omvärldsanalys där former för befintliga vetenskapliga stöd i omställningsarbetet hos svenska städer, kommuner och regioner genomlysas. Vetenskaplig rådgivning och granskning av policyarbete gällande klimatet är även ett växande internationellt fenomen (Averchenkova, Fankhauser och Finnegan, 2021).

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med omvärldsanalysen har varit att undersöka hur svenska kommuner och regioner har organiserat vetenskapliga stöd i sitt klimatarbete och hur dessa fungerar. Omvärldsanalysen besvarar följande frågeställningar:

- Hur är den akademiska konstellationen organiserad?
- Vilken typ av beslut/processer i kommunerna utvärderas?

- Vilka miljö-, klimat- och/eller hållbarhetsaspekter utvärderas?
- I vilken frekvens sker inspel till det politiska beslutfattandet?
- Vilka resurser tilldelas det vetenskapliga stödet?
- Vilka lärdomar, framgångsfaktorer och fallgropar kan identifieras?

1.2 Metod

För att genomföra omvärldsanalysen har regeringens, regioners, kommuner och/eller städers webbinformation studerats. Intervjuer med representanter från kommuner, regioner eller motsvarande, samt lärosäten där en formaliserad klimatsamverkan finns, har också genomförts. Vidare har ett nationellt seminarium om erfarenhetsutbyte mellan kommuner och lärosäten i klimatarbetet arrangerats av Umeå universitet. Vid seminariet belystes fallgropar, framgångar och resultat från klimatsamverkan i Uppsala, Göteborg och Lund kommuner. Även Växjö kommun som står i startgroparna med att införa ett klimatråd deltog med sina insikter. Seminariet leddes av Annika Egan Sjölander, professor i medie- och kulturvetenskap vid Umeå universitet och genomfördes i samarbete med Umeå Transformation Research Initiative, UTRI. Andra omställnings- och hållbarhetsforskare vid Umeå universitet i form av docent Karl-Johan Bonnedahl från Handelshögskolan och docent Annika Nordlund från Psykologiska institutionen tillika ledamot i det nationella Klimatpolitiska rådet deltog, visavi docent Dimitris Athanassiadis verksam vid SLU i Umeå medverkade också i den efterföljande diskussionen. Då lyftes särskilt vikten av att hantera de målkonflikter som uppstår och att kunna möta dessa i arbetet för klimatomställning. Utöver deltagare från lärosäten och kommuner deltog representanter från RISE och Viable Cities vid seminariet.

Vidare har omvärldsanalysens resultat och slutsatser konkretiserats i ett förslag till metod i Umeå.

2. Klimatpolitiska råd eller motsvarande

Omvärldsanalysen belyser råd och nätverk där representanter från akademien har en granskande och/eller rådgivande roll för kommuners, regioners eller motsvarandes klimat- och hållbarhetsarbete. Det nationella klimatpolitiska rådet som granskar regeringens klimatpolitik ingår också.

2.1 Nationella klimatpolitiska rådet

Det nationella klimatpolitiska rådet (KPR) är ett oberoende tvärvetenskapligt expertorgan med uppgift att bland annat utvärdera om regeringens politik leder mot målet om noll nettoutsläpp av växthusgaser år 2045 (Riksdagen 2017). Uppdraget innebär att identifiera områden där åtgärder behövs för att nå klimatmålen, belysa effekter av insatser och analysera hur klimatmålen på ett

kostnadseffektivt sätt kan nås. Utöver detta ska KPR även bidra till en ökad diskussion i samhället om klimatpolitiken.

Organisering och resurser

Rådets arbete påbörjades 2017 då regeringen utsåg åtta ledamöter att arbeta under en tre årsperiod. Därefter har ledamöterna själva föreslagit efterträdare för att stärka rådets oberoende. Kravet på ledamöterna är att de ska ha en hög vetenskaplig kompetens inom relevanta ämnesområden. Utöver ledamöterna stöds rådet av ett kansli med fyra anställda. KPR analyserar årligen regeringens samlade politik som kan kopplas till klimatet och lämnar rekommendationer för framtiden i en särskild rapport (Klimatpolitiska rådet, 2023). Klimatpolitiska rådets verksamhet finansieras från Formas förvaltningsanslag där en budget på 17 489 tkr föreslås för 2024 (Formas 2024).

2.2 Lunds klimatpolitiska råd

Lund kommuns klimatpolitiska råd bildades 2018 och blev till efter inspiration från det nationella klimatpolitiska rådet och var få det första lokala klimatpolitiska rådet bland svenska kommuner. Rådet utgörs av en expertgrupp med kompetens inom olika vetenskaper från Lunds universitet och SLU Alnarp. Rådets uppgift är att granska kommunens arbete med att minska klimatpåverkan och för att förbättra klimatanpassningen, samt att föreslå åtgärder och förbättringar för att kommunen ska nå sina klimatmål. Rådet ska även främja en ökad diskussion om klimatfrågor bland kommuninvånarna (Lunds klimatpolitiska råd, 2023).

Organisering och resurser

Rådet består av sex till åtta ledamöter vilka maximalt får sitta under sex år. År 2018 bestod de av åtta ledamöter, från 2022 är de sex ledamöter. Vid det gemensamma seminariet om erfarenhetsutbyte mellan kommuner och lärosäten nämndes att åtta ledamöter var att föredra, då uppdraget är omfattande.

Rådet består av en ordförande som även innehar rollen som redaktör för den årliga rapporten, en vice ordförande samt övriga ledamöter. Vartannat år beslutar kommunstyrelsen vilka som sitter med i rådet. De ledamöter som avslutar sitt uppdrag ger förslag på efterträdare baserat på vilken kompetens som behövs för rådets sammansättning som helhet. Till rådet finns ett kansli, bestående av en kommunal tjänsteman, knutet som stöttar i praktiska och administrativa frågor samt agerar sekreterare vid möten. Kansliet tar fram underlag, bjuder in relevanta externa personer till möten, samt är ingången till kommunen för att förmedla kontakter. Stöd för rapportens grafiska formgivning inryms också i kansliet. Kansliets stöd upplevs som avgörande för rådets arbete.

Rådets ledamöter möts sex gånger per år à två timmar. Däremellan bidrar ledamöterna med tid i form av inläsning, intervjuer eller andra insatser som krävs för att de ska kunna genomföra sitt uppdrag. Rådets ordförande och vice ordförande erhåller ekonomisk ersättning likvärdig arvodet för politiker i

kommunala nämnder. Övriga ledamöter erhåller inte någon ersättning från kommunen (Intervju Linda Birkedal, miljöstrateg, Lunds kommun, 231110).

Arbetssätt och överlämning

Lunds klimatpolitiska råd lämnar årligen en rapport till kommunstyrelsen, med sin granskning av kommunens klimatarbete i relation till de klimatmål som kommunfullmäktige har antagit. Rådet bestämmer rapportens mer precisa inriktning och innehåll, men väger in vad kommunen har på gång och inom vilka områden det finns kunskapsluckor. Även rådets spetskompetenser kan spela roll för rapportens innehåll. Då rådets granskning belyser hela Lund kommuns geografiska område rör rekommendationerna inte enbart områden där kommunen har rådighet, utan annan nödvändig samhällsutveckling och/eller samverkan som har påverkan på klimatanpassning belyses också om så ses relevant. Efter att rapporten har presenterats för kommunstyrelsen har kommunens miljö- och hälsoutskott i uppdrag att utvärdera vilka rekommendationer som ska prioriteras i det fortsatta arbetet.

För att utvärdera om Lunds klimatpolitiska råd och deras granskningar och rekommendationer ger effekt på kommunens mål, styrning, arbetssätt med mera har kommunen låtit Svenska miljöinstitutet IVL genomföra en utvärdering.¹ Resultatet visade att rådet har en positiv effekt, men att det finns utmaningar. Utvärderingen lyfte särskilt tre rekommendationer för det fortsatta arbetet (IVL, 2021):

1. Skapa en tydligare intern process och bättre organisering inom kommunen för att ta hand om rådets rekommendationer. I dagsläget är hanteringen av rekommendationerna avhängda på enskilda tjänstepersonernas intresse och engagemang.
2. Diskutera möjligheten att rådets rapporter tar fasta på fokusområden i stället för att ge en helhetsbild. Fokusområdena skulle kunna tas fram i samråd med kommunen och identifieras utifrån var kommunens tjänstepersoner behöver utökad kunskap.
3. Säkerställ att social hållbarhet och rättvis klimatomställning beaktas för att klimatanpassningar inte bidrar till ökad ojämställdhet eller ojämlikhet. En möjlighet för detta är att inrätta ett socialt hållbarhetsråd som samverkar med det klimatpolitiska rådet.

2.3 Göteborgs Stads klimatråd

Göteborgs Stad beslutade hösten 2021 att ge Miljö- och klimatinämnden uppdraget att skapa Göteborgs Stads klimatråd. Rådets uppdrag är att oberoende av politiska och tjänstemannamässiga påverkningar analysera hur stadens klimatmål kan nås på ett kostnadseffektivt sätt med fokus på att föreslå genomförbara åtgärder. Ledamöterna i rådet ska vara aktiva forskare och ha en bred expertis inom de tre

¹ Utvärdering Lunds kommuns klimatpolitiska råd, 2021.

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.6.1-2121-21

hållbarhetsdimensionerna, det vill säga ekologi, ekonomi och det sociala (Göteborg Stad, 2023).

Organisering och resurser

Göteborgs stads klimatråd består av fem till sju ledamöter. År 2023 har rådet sju ledamöter. Ledamöterna föreslås av stadens miljöförvaltning och dess miljö- och klimatinämnd fattar själva beslutet om sammansättningen. Vid avhopp eller omval väljs ersättare i dialog med sittande ledamöter. Ledamöterna sitter i två år och omval sker med ”överlapp” för att behålla kontinuitet.

Rådet utser själva ordförande och vice ordförande vilken även är redaktör för rapporten. Ordförande respektive vice ordförande/redaktör avlönas med 30 000 kronor årligen och övriga ledamöter med 15 000 kronor. Rådet ska sammanträda minst fyra gånger per år och ordföranden kallar ledamöterna till sammanträdena. Även Miljöförvaltningen deltar på sammanträdena, för att bistå med kunskapsstöd och för att föra minnesanteckningar.

Det nuvarande rådet har träffats en gång i månaden på eget initiativ. Någon ytterligare tidsuppskattning av ledamöternas tid har inte gjorts.

Arbetssätt och överlämning

Rådet sammanställer årligen åtgärder med förväntad klimatnytta och en tids- och kostnadsuppskattning för respektive föreslagna åtgärd i en rapport, vilken överlämnas till Miljö- och klimatinämnden. (Reglemente för Göteborgs Stads klimatråd, 2022). Vilka precisa områden som undersöks bestämmer rådet själva. Den första rapporten, som blev klar i december 2023², är av en mer övergripande karaktär. Planen är att kommande rapporter ska ha ett fokusområde identifierat av rådet. Miljöförvaltningen står för formgivning av rapporten. Efter att rapporten har presenterats för miljö- och klimatinämnden är den offentlig. Erfarenheter visar att presentationen av rapporten behöver breddas och kommuniceras till fler målgrupper, de som berörs av åtgärderna samt till allmänheten (Intervju Helena Granstedt Löfman, miljöutredare, Göteborgs stad, 231123).

De åtgärder som framförs i rapporten ser Göteborgs stad ligga till grund för fortsatt arbete. Dock finns behov att dels arbeta fram en plan för hur åtgärderna exempelvis integreras i ordinarie verksamhetsplanering, dels för att tydligare förankra rådets arbete kopplat till stadens övriga klimatarbete (Intervju Helena Granstedt Löfman, Göteborgs stad).

Under seminariet om erfarenhetsutbyte mellan kommuner och lärosäten gav Göteborgs stads klimatråds ordförande Fredrik Hedenus, biträdande professor, Chalmers, sina reflektioner på rådet och dess nytta. Bland annat lyftes frågan om kommunens rådighet när det gäller genomförande av de klimatåtgärder som behövs och frågan om vilken egentlig inverkan de förslag som rådet presenterar

² : Miljöförvaltningen Göteborgs Stad, 2023:12 Rapport från Göteborgs Stads klimatråd 2023.

UMEÅ UNIVERSITET

har. Vidare efterfrågades en definition om var i de kommunala processerna rådets rekommendationer införlivas, Avsaknaden av resurser var en annan utmaning, då det i nuvarande klimatrådsarbetet bedöms svårt att genomföra djupa analyser och nå data av hög validitet och kvalité. Positivt är dock det goda samarbetet mellan rådets medlemmar som har kunnat utformats ändamålsenligt i och med att uppdraget inte är så detaljerat specificerat.

2.4 Forskarråd för Västra Götalands klimatomställning

Forskarrådet för Västra Götalands klimatomställning inrättades 2021 i samband med att regionen antog en så kallad koldioxidbudget (Västra götalandregionen 2024). Forskarrådets uppdrag innebär att analysera klimatarbetet i Västra Götaland, ge rekommendationer på åtgärder, samt förstärka omställningsarbetet. Analysen och rekommendationerna presenteras i en årlig rapport.

Organisering och resurser

Forskarrådet består av sex forskare från olika discipliner från Chalmers och Göteborgs universitet vilka har kompetens inom klimatomställning, teknik, naturvetenskap, samhällsvetenskap respektive beteendevetenskap. Av rådets sex ledamöter har en ledamot rollen som ordförande och en annan som vice ordförande. Till sin hjälp har rådet en anknuten sekreterare på 40 procent, som är placerad vid Göteborgs centrum för hållbar utveckling (en samverkansenhet mellan Chalmers och Göteborgs universitet). Ledamöterna sitter två, fyra eller sex år. När en ledamot avslutar sitt uppdrag föreslås en ersättare, som sedan beslutas formellt av Miljö- och regionnämnden i Västra Götalandsregionen. Forskarrådet har en årlig budget om 600 000 kronor där ledamöter erhåller ett årligt arvode om 15 000 kr och ordförande 30 000 kr. Största delen av budgeten utgörs av ersättning för sekreteraren vilken också är den person som håller ihop framtagandet och författandet av rapporten. Sekreteraren bedöms som avgörande för rådets arbete (Intervju Hanna Jönsson, regionutvecklare Västra götalandregionen, 231128).

Arbetssätt och överlämning

Rådets granskning utgår från regionens klimatmål, dess koldioxidbudget och den regionala utvecklingsstrategin. Rådet formulerar själva vilka fokusområden de ska granska och som är viktigast att prioritera i regionens klimatomställning. Områdena har varierat sedan rådet startade. Den första rapporten var en generell analys, den andra fokuserade på transporter och den tredje, som togs fram under 2023, fokuserar på industrin. I rådets uppdragsbeskrivning poängteras att rådet fritt kan inrikta sin analys mot olika aktörer, såsom regionen, kommuner, företag eller andra organisationer i Västra Götaland och att analysen inte enbart behöver begränsas till klimatinsatser utan även kan omfatta andra faktorer som påverkar möjligheten att uppnå klimatmål, som exempelvis politik eller samhällsutvecklingen i övrigt. Regionen har även en utsedd kontaktperson som planerar rådets arbete i förhållande till regionens övriga verksamhet och som också kan bistå rådet med sådan information som kan öka genomförbarheten i rådets rekommendationer.

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.6.1-2121-21

Forskarrådets rapport presenteras för regionens ”Beredning för hållbar utveckling”, som är ett samverkansorgan mellan regionen och Västra Götalands kommuner i frågor som rör hållbar utveckling. Rapporten presenteras även för Klimatråd Västra Götaland, ett partnerskap mellan aktörer från näringsliv, offentlig sektor och akademi. Genom detta når rapporten många beslutsfattare inom Västra Götaland. Efter att rapporten presenterats i regionen gör tjänstemän inom regionen en analys av hur rekommendationerna kan omvandlas till genomförbara aktiviteter. Rekommendationerna används även som grund för politiska beslut. Västra Götalands miljö- och regionnämnd har ett särskilt ansvar för att följa upp och utvärdera hur Forskarrådet fungerar (Intervju Hanna Jönsson, regionutvecklare, Västra Götalandregionen 23-11-28)

2.5 Växjö klimatråd

Växjö kommun har fattat beslut om att införa ett klimatråd där forskares kunskaper i ökad utsträckning ska ligga till grund för kommunala beslut och kunna tillföras det kommunala klimatarbetet. Rådet kommer inrättas tidigast hösten 2024 (Förslag på former för ett externt klimatråd, Växjö kommun).

Under hösten 2023 har ett förslag tagits fram. Förslaget innebär att klimatrådet oberoende ska granska hur Växjös klimatarbete fortlöper i relation till kommunens Klimatkontrakt 2030 (Viable Cities) och målsättningarna om att nå klimatneutralitet till 2030. Rådet föreslås även identifiera områden där klimatomställningen behöver accelereras samt ge rekommendationer till fortsatt arbete. Granskningen föreslås vidare generera en årlig rapport som överlämnas till kommunstyrelsens hållbarhetsutskott som är kommunstyrelsens beredande organ för strategiska hållbarhetsfrågor och ska färdigställa, implementera och följa upp kommunens hållbarhetsprogram (Växjö kommun, 2024).

Antal ledamöter i klimatrådet ska vara minst sex, helst åtta, och bestå av aktiva forskare vid i första hand Linnéuniversitetet. Inom rådet ska en ordförande, en vice ordförande och en redaktör med ansvar för rapportens sammanställning utses.

Tidsuppskattningen för åtta ledamöter är budgeterad till 300 timmar vilket motsvarar ungefär 300 000 till 400 000 kronor. (Förslag på former för ett externt klimatråd, Växjö kommun, 2023).

2.6 Andra nätverk och föreningar med liknande syfte och organisering

2.6.1 Uppsala klimatprotokoll

Uppsala klimatprotokoll är ett lokalt branschöverskridande medlemsdrivet nätverk för företag, offentliga verksamheter, akademi och föreningar. I dagsläget deltar ett 40-tal medlemmar. Syftet är att samverka och inspirera varandra för att minska klimatutsläpp och för att öka takten i klimatomställningen. Uppsala klimatprotokoll påbörjade sitt arbete 2010. Det övergripande målet är att medlemmarnas gemensamma utsläpp av växthusgaser årligen ska minska med 14 procent jämfört med föregående år fram till och med 2030. Detta för att ligga i linje

UMEÅ UNIVERSITET

med intentionerna i Parisavtalet. (Uppsala klimatprotokoll Avtal Period V 2021 - 2024). Klimatprotokollet har ingen granskande funktion utan arbetar enbart främståsyftande inom medlemmarnas verksamheter. Uppsala kommun är juridisk huvudman för projektet medan medlemmar finansierar det genom en årlig medlemsavgift.

Ett gemensamt klimatavtal styr inriktning, målsättning och åtagande för protokollets medlemmar. Avtalet uppdateras vart tredje år och samtliga medlemmar skriver under det. Det senaste avtalet löper mellan hösten 2021 och våren 2024.

I och med medlemskapet i klimatprotokollet ges medlemmarna möjlighet att samverka och utbyta erfarenheter samt möjlighet att söka medel tillsammans för gemensamma projekt. Varje medlem betalar en årlig medlemsavgift. Vidare krävs att medlemmarna är aktiva och att de också antar de av de 22 gemensamma klimatutmaningarna som är relevanta för dem. Utmaningarna är framtagna av medlemmarna och kategoriseras inom områdena: energi, transporter, byggnation, resor samt övrigt. Genom att medlemmarna utmanar varandra drivs frågorna framåt (Uppsala klimatprotokoll, 2023). Genom medlemskapet åtar sig medlemmarna även att årligen mäta och rapportera in sitt klimatutsläpp. Just inrapporteringen av utsläpp lyftes som extra viktigt under seminariet och en stor framgång för att kunna följa utvecklingen och visa på medlemmarnas faktiska resultat enligt Johanna Sennmark, medlem i klimatprotokollets samordningsgrupp,³. (Johanna Sennmark, 2023, miljöchef SLU230922).

Det operativa arbetet inom Uppsala klimatprotokoll genomförs inom fokus- och arbetsgrupper, som har bildats av medlemmarna. I dagsläget finns tre fokusgrupper: Klimatneutral byggnation- och anläggning; Transportomställning; och Energiomställning (Uppsala klimatprotokoll, 2023).

Klimatprotokollets organisation är indelad på flera nivåer och med olika beslutsorgan:

Årsmöten utgör beslutscentra, där mål, inriktning och processer fastställs. Årsmötena fungerar även som en mötesplats för medlemmarna att diskutera framsteg.

Det klimatstrategiska rådet inom medlemsorganisationen är rådgivande och fokuserar på branschöverskridande samverkan. Expertis samlas från medlemmarna för att säkerställa att de förslag som går till beslut på årsmöten är förankrade i nätverkets medlemmar.

Styrgruppen ansvarar för hur nätverket prioriterar aktiviteter utifrån vad som beslutas på årsmötet. Åtta valda ledamöter och en ordförande sitter i styrgruppen.

³ Seminarium för erfarenhetsutbyte mellan lärosäten och kommuner 2023

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.6.1-2121-21

Sedan 2023 leds denna av Uppsala kommuns hållbarhetschef som axlar rollen som klimatledare.

Medlemskansliet leder och samordnar nätverket övergripande och säkerställer att nätverkets arbete utvecklas enligt medlemmarnas gemensamma beslut. Uppsala kommun är värd för kansliet. (Uppsala klimatprotokoll, organisering, 2023).

Sammantaget är Uppsala klimatprotokoll strukturerat för att effektivt driva sitt arbete och främja klimatåtgärder genom samverkan och engagemang hos sina medlemmar.

2.6.2 Malmö stads Tillväxtkommission

Malmö tillväxtkommission fanns mellan åren 2021 till 2023 och hade i uppgift att analysera förutsättningarna för en inkluderande och hållbar tillväxt i Malmö samt att ge kommunstyrelsen rekommendationer som grundades i vetenskap.

För att driva arbetet tillsattes en så kallad kommissionsgrupp med handplockade experter från akademien och näringslivet. Gruppen bestod av 16 kommissionärer och hade sitt uppstartsmöte i mars 2021. För arbetsprocessen var kommissionärsmötena viktiga då diskussionerna fördes där vilka kom att ligga till grund för den slutrapporten som togs fram och som innehöll förslag till beslut.

Som underlag till slutrapporten i Malmö togs elva underlagsrapporter inom olika områden fram. Dessa författades av kommissionärer eller av forskare. Till varje underlagsrapport fanns en referensgrupp med representanter från Malmö Stad, kommissionärer och externa forskare från närliggande lärosäten i Skåne-regionen och Danmark. Referensgruppen utgjorde stöd till rapportförfattarna genom att bistå med kunskaper och erfarenheter inom området. Till tillväxtkommissionen fanns även ett sekretariat som stöttade med administration och kommunikation placerad vid...

2.6.3 Övriga

Falköping kommun: Kommunen har beslutat att inrätta ett klimatpolitiskt råd men bedömer samtidigt att ett forskarråd likt det i Västra Götalandsregionen är för omfattande. I stället förs diskussioner om att samordna inom fokusområden som "Klimat 2030" som är ett gemensamt klimatinitiativ för länets kommuner och som ska ge återkoppling och "utvärdera" kommunens klimatarbete.

Forshaga Munkfors kommuner: Har ett nätverk som samlar kommuner, företag, föreningar, myndigheter och universitet mot det gemensamma målet att bli klimatneutrala.

Klimatkommunerna: En förening för kommuner och regioner. Den primära målgruppen är kommunala och regionala politiker och tjänstepersoner. Klimatkommunerna har funnits sedan i början av 2000-talet och idag är 51 kommuner och ett regionförbund medlemmar i föreningen. Klimatkommunernas övergripande syfte är att minska utsläppen av växthusgaser i Sverige genom

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.6.1-2121-21

erfarenhetsutbyte, påverkansarbete och spridning av goda exempel. De vill också vara en pådrivande aktör för det nationella klimatarbetet genom att lyfta fram vilka möjligheter, hinder och drivkrafter som har betydelse för arbetets resultat. (Klimatkommunerna 2024)

Linköpings klimatråd: Detta råd har ersatts med tematiska möten två gånger per år. Rådet var kopplat till kommunens strategiska utskott.

3. Resultat

I omvärldsanalysen framkommer att det arbete som klimat(politiska) råden, eller motsvarande, genomför kan påverka omställningsarbetet. Det är samtidigt oklart i vilken faktisk utsträckning de rekommendationer och förslag på aktiviteter som råden tar fram används för att vägleda kommunerna i deras klimatarbete. Att rådens slutsatser och förslag vilar på vetenskaplig grund ger dock en tyngd i politiska beredningsprocesser.

De råd som har studerats författar en årlig rapport vilken presenteras för beslutsfattare inom den kommun eller motsvarande som rådet tillhör. I de flesta fall har respektive råd inlett det första året med en övergripande genomgång av kommunens klimatarbete och politiska beslutade åtgärder, för att därefter genomföra granskningar inom olika fokusområden utifrån aktualitet och/eller intern kompetens. Forskarna inom råden författar själva innehållet i granskningarna och man värnar efter att upprätthålla oberoendet gentemot kommunen/regionen om än samverkan kring inriktning och uppdrag eftersträvas.

En utmaning för flera är avsaknaden av en tydlig struktur för hur de rekommendationer som tas fram ska implementeras i kommunen/regionens hållbarhetsarbete. Vid omvärldsanalysens intervjuer har flera uttryckt att just detta är ett utvecklingsområde och att det av respekt för rådet bör finnas en fungerande struktur för att ta emot rådets resultat och eventuella rekommendationer. En integrering av respektive råds rapport i den ordinarie verksamheten och en särskilt utsedd ansvarig nämnd nämns som möjliga lösningar.

Organiseringen av råden ter sig olika. Antalet ledamöter varierar mellan fem och åtta, beroende på uppdragets omfattning. En rollfördelning för ordförande och vice ordförande är avgörande. Därtill tillkommer rollen som redaktör för att sammanställa en årlig rapport. Inom några råd läggs denna på ordförande eller vice ordförande, inom andra finns en särskild person utsedd som ansvarar för att rapporten tas fram utifrån ledamöternas diskussioner och resultat. Huruvida denna funktion ska utövas av rådets ledamöter eller åläggas en annan person utanför rådet kan variera. Det viktiga är att rådets oberoende och legitimitet kan bibehållas. Tidsåtgången för framtagandet av rapporten kan i vilket fall inte försummas och en diskussion bör föras kring tillgång på tid (resurser) och förväntat resultat.

Inget av råden hade räknat på hur mycket tid de utsedda ledamöterna lägger ner på arbetet i råden. Dock tycker flera att det skulle vara en fördel att på ett ungefär

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.6.1-2121-21

uppskatta tidsåtgången, både för ledamöternas planering och för att sätta rimliga förväntningar på rapportens omfattning och innehåll. Det förslag som ligger till grund för exempelvis Växjö's kommande klimatråd har dock med en tidsuppskattning i budgeten. Ekonomisk ersättning ges ibland enbart till ordförande och vice ordförande och men oftast också till övriga ledamöter. Den ekonomiska ersättningen lyfts både som en motivation till att utföra arbetet men också i nått fall som problematisk i samband med rådets oberoende.

Samtliga råd har tidsbestämt perioden en ledamot kan delta till mellan två och sex år. Nya ledamöter beslutas av kommunen i regel, men förslag till ersättare kommer oftast från den avgående ledamoten eller från rådet som helhet.

4. Slutsatser

Genomgången av befintliga klimatråd eller motsvarande ger en god fingervisning för vilka fallgropar och rekommendationer som finns inför ett eventuellt införande av ett lokalt klimatråd i Umeå. Råden som finns idag ser olika ut och anpassningar har skett under arbetets gång. Avslutningsvis kan några huvudsakliga slutsatser dras utifrån denna omvärldsanalys:

Definiera rådets uppdrag

Till att börja med är det centralt att definiera rådets uppdrag och vilken omfattning rådets granskning ska ha. Bestäm på förhand om det klimatpolitiska rådet/klimatrådet ska utvärdera och granska enbart områden där kommunen har egen rådgivning (via kommunala beslutsprocesser etcetera), eller om granskningen ska omfatta kommunen som helhet och/eller hela det geografiska området.

Definiera hur och var i den politiska processen rådets rekommendationer hör hemma och kan göra skillnad

För att säkerställa att de resultat och rekommendationer som ges av rådet har en tydlig mottagare och inte "faller mellan stolar" är det en central fråga att diskutera och definiera hur och var i den politiska processen som rådets arbete hör hemma. En tydlighet är önskvärd både för kommunen och för rådet om i vilken arbetsordning det sker och i vilka organ eller beslut som rekommendationerna ges störst inverkan så att rådets inspel kan spela faktisk roll i de kommunala och politiska (besluts)processerna. Förväntningar på klimatrådets arbete synliggörs på detta sätt redan från början.

Rådets sammansättning

Rådets ledamöter bör bestå av experter med kompetens inom olika relevanta vetenskapsområden. Minst en representant från Umeå universitets respektive fakultet bör ingå eftersom många olika typer av kompetenser behövs, liksom en representant från den skogliga fakulteten vid SLU, Umeå. Vidare kan det vara av värde att utse nya ledamöter med ett visst "överlapp" för att undgå att alla

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.6.1-2121-21

ledamöter i rådet byts ut samtidigt. Det är också viktigt att arvodera ledamöterna, för att säkerställa att arbetet kan prioriteras och genomföras enligt plan.

Planera för en stödtjänst till rådets ledamöter

De beskrivna råden har alla en stöd- eller kanslitjänst som stöttar respektive råds arbete med förberedelser och administration. Den exakta utformningen av stödtjänsterna eller kansliet varierar utifrån behov och struktur. I vissa fall ingår även en redaktör i denna formation. Layout och formgivning för rapporten kan även inrymmas här. En diskussion bör även hållas kring huruvida det bör skapas en ny fristående grafisk profil för rådets rapporter eller om de ska ligga under kommunen eller lärosätets verksamhet.

Rapportens utformning och presentation

En årlig granskningsrapport publicerar huvudresultatet av rådets arbete. En del råd arbetar med övergripande frågeställningar och ser till helheten varje år, medan andra väljer ut olika fokusområden beroende på kompetens och aktualitet. Även detta bör fastställas.

Den instans som har uppdragit åt rådet att genomföra granskningen spelar också en viktig roll när det gäller vem som får rapporten och rådets slutsatser presenterade för sig. I vissa fall har rapporten presenterats enbart för en ansvarig politiskt tillsatt nämnd, medan den i andra fall har presenterats för en bred målgrupp med många olika aktörer. En rekommendation här är att ta höjd för och förbereda resurser för att kunna möta önskemål om presentationer osv inte bara för uppdragsgivaren själv, utan även för bredare målgrupper.

5. Förslag på klimatråd i Umeå

- A. Kommunstyrelsen i Umeå kommun utser i samråd med sitt hållbarhetsutskott och i dialog med representanter vid Umeå universitet och SLU vilka områden som det klimatpolitiska rådet/klimatrådet bör utvärdera och granska.
- B. Kommunstyrelsen i Umeå kommun utser i samråd med sitt hållbarhetsutskott ett klimatråd bestående av vetenskaplig expertis.
- C. Klimatrådet ska bestå av fem till sju forskare med olika kompetenser och i huvudsak ha sin tjänst knuten till Umeå universitet eller SLU i Umeå.
- D. Klimatrådet ska ha en ordförande och en vice ordförande.
- E. Klimatrådet ska årligen och oberoende granska hur och om klimatarbetet och politiken i Umeå ligger i linje med målsättningarna i Umeå klimatfärdplan och Klimatkontrakt 2030. Som bas i arbetet finns den uppföljning som kansliet för Umeå klimatfärdplan årligen genomför gällande kommunens klimatpåverkande utsläpp.
- F. Granskningen ska resultera i rekommendationer för det fortsatta omställningsarbetet och avse kommunens verksamhet inklusive kommunala nämnder och bolag.

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.6.1-2121-21

- G. Klimatrådet ska stödjas administrativt av ett kansli och förslagsvis ha ett nära samarbete med Umeå klimatfärdplan. Förslagsvis utses någon från kansliet som sekreterare vid klimatrådets möten.
- H. Klimatrådet möts minst fyra gånger per år. Kansliet kallar till mötena. Ordföranden leder mötena liksom arbetet i rådet.
- I. Resultaten av rådets granskning sammanställs i en årlig rapport. Det administrativa stödet från kansliet bistår med redaktörsarbete.
- J. Rapporten presenteras en gång per år för kommunstyrelsen och dess hållbarhetsutskott. Presentation bör ske samtidigt som nämnder och bolagsstyrelser presenterar sina uppföljningar/hållbarhetsredovisningar, det vill säga Rapporten ska även vara möjlig att ta del av för en intresserad allmänhet och övriga samhällsaktörer.
- K. Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott får i uppdrag att omsätta resultatet i konkreta förslag vilka kommunstyrelsen eller relevant nämnd sedermera fattar beslut om.

Uppskattad årlig budget: 300 000 – 400 000 kr för arvode till ledamöter, ca 40 timmar var per år, ordförande 60 timmar. Kostnad för redaktör/sekreterare och framtagning av rapport tillkommer på cirka 200 000 kr (lön och produktionskostnader).

6. Referenslista

Program för klimatneutrala Umeå, Umeå kommun 2023

<https://www.umea.se/download/18.62b6e32a18c2f89114284b5/1701691941163/Program%20f%C3%B6r%20klimatneutrala%20Ume%C3%A5%202040.pdf>

Budgetunderlag För åren 2024 till 2026, Formas

<https://formas.se/download/18.f65873b1869c967bcf24cf9/1678375786525/Budgetunderlag%202024-2026.pdf>

Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige, Betänkande 2016/17:MJU24 Miljö- och jordbruksutskottet, Riksdagen Beslut 15 juni 2017.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/ett-klimatpolitiskt-ramverk-for-sverige_h401mju24/

Koldioxidbudget Västra götalandregionen, 2024

<https://www.vgregion.se/regional-utveckling/omraden/miljo-och-klimat/klimat/koldioxidbudget/>

Göteborgs klimatråd, Miljö och klimat Göteborg 2030, Göteborgs Stad

(<https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/miljo-och-klimat-goteborg/tillsammans-for-miljon/samarbeten/goteborgs-klimatrad>)

Reglemente för Göteborgs Stads klimatråd, 2022

Uppdragsbeskrivning Forskarråd för Västra Götalands klimatomställning, 2021 (PDF)

Forskarråd för Västra Götalands klimatomställning, Västra Götalandsregionen

<https://www.vgregion.se/regional-utveckling/omraden/miljo-och-klimat/klimat/forskarrad/>

Lunds klimatpolitiska råd, Lunds Kommun [https://lund.se/kommun-och-](https://lund.se/kommun-och-politik/kommunens-organisation/radgivande-organ/lunds-klimatpolitiska-rad)

[politik/kommunens-organisation/radgivande-organ/lunds-klimatpolitiska-rad](https://lund.se/kommun-och-politik/kommunens-organisation/radgivande-organ/lunds-klimatpolitiska-rad)

Klimatpolitiska rådet, vårt uppdrag

<https://www.klimatpolitiskaradet.se/uppdrag/>

Seminarium Erfarenhetsutbyte mellan lärosäten och kommuner 220923

https://www.umu.se/kalender/erfarenheter-kommuner-och-larosaten-i-klimatarbetet_11821323/

Uppsala klimatprotokoll, om klimatprotokollet, 2023.

<https://klimatprotokollet.uppsala.se/om-klimatprotokollet/>

Rapport
Klimatneutrala Umeå 2030
Lokalförsörjningsenheten
090-786 50 00

Dnr FS 1.6.1-2121-21

UMEÅ UNIVERSITET

240304
Sid 17 (17)

Averchenkova, Fankhauser och Finnegan, 2021. The influence of climate change advisory bodies on political debates:evidence from the UK Committee on Climate Change, CLIMATE POLICY. 2021, VOL. 21, NO. 9, 1218–1233,
<https://doi.org/10.1080/14693062.2021.1878008>

Klimatkommunerna 2024
<https://klimatkommunerna.se/>

Intervjuer:

Linda Birkedal, Lunds kommun 23-11-10

Helena Granstedt Löfman, Göteborgs stad 23-11-23

Hanna Jönsson, Västra Götaland Region 23-11-28

Bilaga 3 Ytterligare detaljer om sammansättning, former och arvodering

Kommunstyrelsen har en årlig budget på 500 000 kronor för klimatrådet, budgeten räknas upp i takt med inflationsökning. Huvuddelen av budget avsätts till arvoden för ledamöter: 50 000 kronor per år och ledamot. Ordföranden gör en större arbetsinsats och får därför ytterligare 30 000 kronor per år. Vid behov kan rådet utse vice ordförande och/eller redaktör, om de utses reserveras ytterligare 20 000 kronor för var och en av dessa personer. Resterande budget kan användas till kommunikation, administration samt eventuella oförutsedda utgifter och ytterligare insatser.

På Stadsledningskontoret kommer det finnas intern beredskap för olika typer av kommunikationsinsatser som kan komma att behövas inom arbetet med rådet.

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd, förslag

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Inledning

I Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2026, Program för Klimatneutrala Umeå 2040, beslutade kommunfullmäktige att:

”För att bistå i utveckling och utvärdering av klimatarbetet inrättas ett klimatråd som arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. Rådet ska konstruktivt bidra till Umeås inriktningsmål och program för klimat, och kan bestå av forskare från Umeå universitet och SLU.”

Uppdraget är beskrivet i Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2026:

”KS Uppdrag 1: Kommunstyrelsen ger Stadsledningskontoret i uppdrag att inrätta ett klimatpolitiskt råd. Återrapportering till KSnau T2”.

Avdelningen Strategisk utveckling, Stadsledningskontoret, har fått uppdraget och utarbetat det här underlaget som beskriver ett förslag på uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd.

Bakgrund och metod

Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag (Tilläggsuppdrag 2023:3) att utreda förutsättningarna för inrättande av ett klimatpolitiskt råd. Inom projektet Klimatneutrala Umeå 2030 (2019 – pågående) tog Umeå universitet i samarbete med SLU 2024 fram rapporten Omvärldsanalys: klimatråd som stöd i Umeås omställning, se bilaga 1. Med utgångspunkt i omvärldsanalysen utredde Strategisk utveckling förutsättningarna för inrättande av ett klimatråd i Umeå kommun, november 2024. Kommunfullmäktige beslutade sedan i juni 2025 att ett klimatråd ska inrättas och med tidigare underlag som bas ger den här rapporten ett förslag på uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd.

Inom ramen för projektet Klimatneutrala Umeå 3.0 har Umeå kommun, Umeå universitet och SLU fortsatt dialogen om hur ett klimatråd kan se ut. Dialog har också förts med Enheten för samordning och styrning för att få det att hänga ihop med Umeå kommuns styrning. Strategiska vägval har också diskuterats i intern grupp på Strategisk utveckling samt med ansvariga tjänstepersoner för Umeå kommuns Tillväxtråd.

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Förslag på uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Klimatrådets syfte och uppdrag

Klimatrådets syfte är att bistå Umeå kommun, formellt Kommunstyrelsen, i utveckling och utvärdering av arbetet med att nå inriktningsmålet Umeå ska vara klimatneutralt till 2040.

Uppdraget för rådet är att konstruktivt bidra till att Umeå kommun uppfyller inriktningsmålet och kommunens andra klimatmål (se mer på www.umea.se/mal och www.umea.se/miljomal) och utförs genom att rådet:

- Varje vår analyserar styrning genom och innehåll i Program för Klimatneutrala Umeå 2040, med bas i den årliga Programrapport Klimatneutrala Umeå 2040 (se mer på www.umea.se/programklimatneutral). Rådet tar sedan fram rekommendationer för vad som kan göras för att accelerera arbetet med att nå inriktningsmålet Umeå ska vara klimatneutralt till 2040. Rekommendationerna sammanställs i en kortare rapport och kan med fördel prioriteras efter samhällelig nytto- och kostnadseffektivitet.
- Ger en muntlig presentation för kommunstyrelsens hållbarhetsutskott (KSHU) inklusive Stadsdirektör och VD för Umeå Kommunföretag (UKF) av preliminära resultat vid ett av KSHUs ordinarie möten i månadsskiftet mars/april.
- Delger/ Presenterar den färdiga rapporten för KSHU senast vid vårens sista ordinarie möte¹.
- Under hösten genomföra en kunskapshöjande insats för KSHU. Det kan även genomföras kunskapshöjande insatser/presentationer av rådets rekommendationer för tjänstepersoner eller andra målgrupper – vilka dessa insatser är tas fram i dialog mellan rådet och kommunala tjänstepersoner kopplade till rådet.

Ett årshjul där rådets arbete beskrivs koordinerat med kommunens budget- och planeringsprocess finns i bilaga 2.

I sitt uppdrag ska rådet förhålla sig till Umeå kommuns inriktningsmål med tillhörande program samt övriga beslutade klimatmål, planer och program. Rådet är fristående från Umeå kommun och inspel utgår från rådets kompetenser och kan därmed beröra frågor som i dagsläget inte är adresserade i exempelvis de beslutade programmen.

¹ Rapporten går även som anmälningsärende till samtliga nämnder och styrelser för kommunala bolag.

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Rådets arbete omfattar likt Umeå kommunkoncerns klimatomställningsarbete hela det geografiska området Umeå kommun och inte enbart kommunkoncernens organisation.

Under det första året för klimatrådet görs en mer övergripande genomgång av klimatomställningsarbetet och följande år förs en dialog inför vårens arbete om det fortsatt ska vara brett eller om rådet ska fokusera mer på något område.

Rådets sammansättning och stöd

Umeå kommun erbjuder Umeå universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet SLU att utse ledamöter till Umeå kommuns klimatråd. Förslag av ledamöter presenteras för kommunstyrelsens hållbarhetsutskott och godkänns därefter av kommunstyrelsen.

Ledamöterna i rådet ska vara eller ha varit aktiva forskare och sammansättningen kan bestå av 5-7 ledamöter, initialt fyra ledamöter från Umeå universitet och en från SLU. Universiteten bestämmer hur urvalet av ledamöter går till, urvalet bör göras med ett helhetstänk kring sammansättningen så att en bredd av perspektiv beaktas. Universiteten ger också förslag på hur många år ledamöterna ska sitta samt hur överlapp möjliggörs så att inte alla ledamöter byts ut samtidigt.

När en ledamot avslutar sitt uppdrag ger universiteten förslag på ersättare och till det förslaget kan och bör rådet ge synpunkter. Förslaget presenteras för KSHU (kommunstyrelsens hållbarhetsutskott) och beslutas av kommunstyrelsen. Det står rådet fritt att engagera ytterligare personer i rådets arbete. För det utgår inget ytterligare arvode.

Rådet utser ordförande som ansvarar för att hålla samman rådet, sammanställa rapporten, leda möten och utgöra den primära kontaktytan till kommunen.

Stöd kommer finnas hos tjänstepersoner på Strategisk utveckling, vilka också har ansvar för koordinering av Program Klimatneutrala Umeå 2040 och/eller är beredande tjänstepersoner för Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott.

Det är kommunstyrelsen, med operativt stöd av tidigare nämnda tjänstepersoner, som ansvarar för att ta emot, utvärdera, följa upp och återkoppla till rådet hur rekommendationerna tagits emot och implementerats/ej implementerats.

Rådets arbetsformer

Rådet förhåller sig till kommunens styrmodell med inriktningsmål och tillhörande Program Klimatneutrala Umeå 2040 genom att rådet tar del av programrapportering för klimat under våren och ger kommunen konstruktiva rekommendationer som sammanställs i en kortare rapport och presenteras för kommunstyrelsens hållbarhetsutskott.

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Under hösten genomför rådet en kunskapshöjande insats för kommunstyrelsens hållbarhetsutskott. Det kan även genomföras kunskapshöjande insatser/presentationer av rådets rekommendationer för tjänstepersoner eller andra målgrupper, vilka dessa är tas fram i dialog mellan rådet och kommunen.

Rådet kan också bjudas in till kommunfullmäktige i samband med de kunskapshöjande aktiviteter som kommunens politiker erbjuder: "Nuläge och framtid" i december eller på fullmäktigedagen i augusti.

I uppstartsfasen av rådet liksom när nya ledamöter tillkommer får ledamöterna information om kommunens styr- och ledningssystem av tjänstepersoner från Umeå kommun.

Kostnader och finansiering

Kommunstyrelsen har en årlig budget för klimatrådet, vilken uppräknas i takt med inflationsökning. Ett arvode utgår per helår till ledamöter i rådet, ordförande får ett större arvode för att hålla ihop rådets arbete, se vidare detaljer i bilaga 3.

Övrigt

Utvärdering av rådets uppdrag och former görs efter första året och därefter vartannat år på initiativ av Umeå kommun.

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Bilagor

Bilaga 1: Omvärldsanalys: klimatråd som stöd i Umeås omställning, Umeå universitet

Bilaga 2: Årshjul för Umeå kommuns klimatråd

Bilaga 3: Ytterligare detaljer om sammansättning, former och arvodering

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

Kontaktuppgifter:

Annika Myrén, annika.myren@umea.se

Anna Sandström Emmelin, anna.emmelin@umea.se

Mer information:

Foto: Fredrik Larsson

Uppdrag och arbetsformer för Umeå kommuns klimatråd

2026-08-11
Strategisk utveckling,
Stadsledningskontoret
strategiskutveckling@umea.se

Tjänsteskrivelse

2026-08-19

Kommunstyrelsens
hållbarhetsutskott

Diariennr: KS-2026/00091

KSHU Avslutande dialog 2026-09-01

Ärendebeskrivning

Avslutande summering.

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare